

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Р1 81/2020
27.02.2020. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Слађане Накић Момировић, председника већа, Добриле Страјина и Марине Милановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Небојша Самарџић, адвокат из ..., против туженог Хуманитарног фонда за помоћ старим и незбринутим лицима „ББ“ из ..., чији је заступник директор ВВ, чији је пуномоћник Владимир Поповић, адвокат из ..., ради утврђења ништавости завештања, одлучујући о сукобу стварне надлежности између Вишег суда у Београду и Апелационог суда у Београду, на седници одржаној 27.02.2020. године, донео је

РЕШЕЊЕ

За поступање у овом предмету, стварно је надлежан Виши суд у Београду.

Образложење

Апелациони суд у Београду, решењем Гж 6767/18 од 10.10.2019. године, укинуо је пресуду Вишег суда у Београду П 8345/17 од 15.03.2018. године, у ставу другом (којим је усвојен евентуални тужбени захтев тужиоца и поништено завештање сада пок. ГГ, бивше из ..., сачињено у форми писменог завештања пред сведоцима дана 13.02.2010. године, које је проглашено на записнику пред судијом Првог основног суда у Београду у предмету О 20303/10 дана 17.01.2011. године) и трећем изреке (којим је обавезан тужени да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 951.000,00 динара) и предмет у том делу вратио истом суду на поновно суђење.

Тужилац је у поднеску од 02.12.2019. године истакао приговор стварне ненадлежности Вишег суда у Београду.

Виши суд у Београду, није прихватио стварну надлежност, већ је уз допис П 7045/19 од 09.12.2019. године, списе предмета доставио Врховном касационом суду, ради одлучивања о сукобу стварне надлежности између судова исте врсте. У образложењу је указао, да, како је у овој парници већ једанпут била укинута пресуда решењем Апелационог суда у Београду Гж 6803/2017 од 13.11.2017. године, да Апелациони суд у Београду није могао поново да укине пресуду и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење, из разлога што је пресуда П 8345/17 од 15.03.2018. године, захваћена битном повредом одредаба парничног поступка, односно пресуда се заснива на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању (према образложењу решења Апелационог суда у Београду Гж 6767/18 од 10.10.2019. године), а да се у конкретној ситуацији не ради о пресуди на основу признања, пресуди због одрицања, пресуди због пропуштања, пресуди због изостанка, као ни о пресуди донетој без одржавања главне расправе, односно о пресуди у спору мале вредности.

Апелациони суд у Београду, уз допис Гж 6767/2018 од 12.02.2020. године, доставио је списе предмета Врховном касационом суду ради одлучивања о сукобу надлежности. У образложењу истог је указао, да је пресудом Вишег суда у Београду П 8345/17 од 15.03.2018. године, одлучено о главном тужбеном захтеву (за утврђење ништавости завештања), која је укинута решењем Апелационог суда у Београду Гж 6803/2017 од 13.11.2017.године, док је пресудом Вишег суда у Београду П 8345/17 од 15.03.2017. године, ставом другим изреке, први пут одлучено о евентуалном тужбеном захтеву за поништење завештања.

Како Виши суд у Београду није прихватио да суди у овом предмету, то су испуњени услови за одлучивање о насталом негативном сукобу надлежности судова исте врсте, на основу одредбе члана 22. став 1. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 49/13 - УС, 74/13 - УС, 55/14 и 87/18), који се у конкретној ситуацији примењује на основу одредбе члана 506. став 2. овог ЗПП, због чега је према оцени овог суда, првостепени суд био овлашћен да изазове сукоб надлежности, имајући у виду да се само решење о стварној ненадлежности из члана 17. став 4. ЗПП, не може побијати жалбом, јер она није дозвољена, али да овим одредбама није истовремено искључена и примена одредаба о сукобу надлежности.

Врховни касациони суд је одлучујући о насталом сукобу стварне ненадлежности, на основу одредбе члана 22. став 1. ЗПП утврдио да је за поступање у овом предмету стварно надлежан Виши суд у Београду.

Одредбом члана 383. став 4. ЗПП је прописано, да, другостепени суд ће да закаже расправу и одлучи о жалби и захтевима странака кад је у истој парници првостепена пресуда већ једанпут била укинута, а побијана пресуда се заснива на погрешно и непотпуно утврђеном чињеничном стању или су у поступку пред првостепеним судом учињене битне повреде одредаба парничног поступка, осим ако се побија пресуда на основу признања, пресуда због одрицања, пресуда због пропуштања, пресуда због изостанка, као и пресуда донета без одржавања главне расправе, односно ако се ради о пресуди у спору мале вредности.

Одредбом члана 387. став 3. ЗПП, је прописано, да, у случају да је првостепена пресуда већ једанпут била укинута, другостепени суд не може да укине пресуду и упути предмет првостепеном суду на поновно суђење.

Дакле, цитираним одредбама изречена је, према оцени Врховног касационог суда, забрана вишеструког, односно поновног укидања првостепене пресуде, када је она већ једанпут била укинута по одредбама било ког Закона о парничном поступку, осим у одређеним случајевима из члана 383. став 4. ЗПП.

Виши суд у Београду, пресудом П 335/2011 од 01.06.2017. године, усвојио је тужбени захтев тужиоца и утврдио да не производи правно дејство као апсолутно ништаво завештање сада пок. ГГ, бивше из ..., сачињен у форми писменог завештања пред сведоцима, дана 13.02.2010. године, које је проглашено на записнику пред судијом Првог основног суда у Београду у предмету О 20303/10 од 17.01.2011. године (став први изреке) и обавезао туженог да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 919.500,00 динара (став други изреке). Апелациони суд у Београду, решењем Гж 6803/2017 од 13.11.2017. године, укинуо је пресуду Вишег суда

у Београду П 335/2011 од 01.06.2017. године и предмет вратио истом суду на поновно суђење.

Виши суд у Београду, пресудом П 8345/2017 од 15.03.2018. године, одбио је као неоснован главни тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се утврди да не производи правно дејство као апсолутно ништаво завештање сада пок. ГГ, бивше из ..., сачињено у форми писменог завештања пред сведоцима дана 13.02.2010. године, које је проглашено на записнику пред судијом Првог основног суда у Београду у предмету О 20303/10 од 17.01.2011. године као неоснован (став први изреке), док је усвојио евентуални тужбени захтев ради поништаја завештања (став други изреке) и обавезао туженог да накнади тужиоцу трошкове парничног поступка у износу од 951.000,00 динара (став трећи изреке).

Према томе, иако је у овој парници првостепени суд два пута мериторно одлучио, први пут само о тужбеном захтеву да се утврди да не производи правно дејство као апсолутно ништаво предметно завештање, а други пут о истом тужбеном захтеву да се утврди да не производи правно дејство као апсолутно ништаво предметно завештање и истовремено о евентуалном тужбеном захтеву ради поништаја завештања, то нема места примени одредби члана 383. став 4. ЗПП о забрани двоструког укидања, зато што је решењем Апелационог суда у Београду Гж 6767/18 од 10.10.2019. године укинута само одлука о истакнутом евентуалном тужбеном захтеву и о трошковима поступка. Дакле, у том делу је Апелациони суд у Београду по жалби први пут одлучивао, због чега је за одлучивање о евентуалном тужбеном захтеву тужиоца стварно надлежан Виши суд у Београду.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 22. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа – судија
Слађана Накић Момировић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић